

Omvärldsbevakning Januari 2025

Säkerhet och beredskap

Västra Götalandsregionen

Verksamhet & Säkerhetskydd

Regeringskansliet

Regeringen har gett 53 beredskapsmyndigheter i uppdrag att stärka sin beredskap

Regeringen har gett 53 beredskapsmyndigheter i uppdrag att stärka sin beredskap och säkerställa en kultur av handlingskraft och proaktivitet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har samtidigt fått i uppdrag att utöka stödet till beredskapsmyndigheterna, genom att lämna ett behovsanpassat metod- och övningsstöd. Regeringen kommer även tillsätta en utredning som ska se över hur Sveriges beredskap kan effektiviseras så att rätt beslut ska fattas på rätt nivå och vid rätt tidpunkt

Sverige deltar i Natoinsats i Östersjön

Nato förbereder för en förstärkt närvaro i Östersjön. Detta för att avskräcka från sabotage mot kritisk undervattensinfrastruktur och andra hybridaktiviteter. Regeringen har gett Försvarsmakten i uppdrag att bidra till insatsen. Kustbevakningen kommer att samarbeta med Natoinsatsen.

Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner

denna lagrådsremiss föreslår regeringen en skyldighet för kommuner och regioner att förebygga att en sådan förtroendevald som anges i 4 kap. 2 § första stycket kommunallagen (2017:725), bland andra kommunal- och regionråd, utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. Den nya skyldigheten motsvarar det ansvar som kommuner och regioner har för sina arbetstagare enligt 3 kap. 2 § första stycket och 3 § första stycket andra meningen arbetsmiljölagen (1977:1160), i fråga om hot och våld. Förslaget syftar till att stärka skyddet mot hot och våld för förtroendevalda.

Utsikter för en framtida europeisk säkerhetsordning

"Vi vet vad Ryssland vill" - Gudrun Persson, docent Försvarsmakten

Inget har påverkat Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik så genomgripande som Rysslands olagliga krig mot Ukraina. Konflikten har haft omfattande effekter på samhället, inklusive energipriser, försvarsanslag, migration och inflation. Sveriges regering har deklarerat sitt stöd för Ukraina "så länge som det krävs". Men vad innebär dessa ord i praktiken, och hur ser den framtida utvecklingen ut? Efter tre år av sanktioner, en säkerhetsordning som utmanas och osäkerhet kring framtida amerikanskt stöd måste vi ställa oss frågan: Vad händer nu?

Verksamhet & Säkerhetskydd

Allvarligt säkerhetsläge i osäker tid

Säkerhetspolisen har under det gångna året sett en större komplexitet än tidigare där hoten går in i varandra, bygger på varandra och förstärks. Läget har försämrats.

– Det är viktigt att vi inte normaliserar det nya säkerhetsläget. Vi behöver vara uppmärksamma så att vi ser och förstår om läget förvärras och kunna lägga ihop olika händelser och se helhetsbilden. Samtidigt som vi ska vara beredda på att agera snabbt behöver vi behålla lugnet och se till de fakta som finns vid olika händelser, innan slutsatser dras, säger säkerhetspolis-chef Charlotte von Essen.

Främmande makt har ett intresse av att inhämta information kring sammanhang som Sverige är en del av som Nato, EU och västs stöd till Ukraina. Deras agerande innebär att Sverige blir en plattform för andra länders konflikter utan att vara en direkt part.

Åtal för brott mot terroristbrottslagen

En person har åtalats vid Attunda tingsrätt misstänkt för grov finansiering av terrorism, grovt deltagande i en terroristorganisation samt resa för terrorism.

Den misstänkta brottsligheten har begåtts mellan oktober 2022 och juni 2024 och har kopplingar till Islamiska staten, IS. Den åtalade greps i juni 2024 vid en insats på Arlanda flygplats.

Förundersökningen som ligger till grund för åtalet har bedrivits av Säkerhetspolisen under ledning av åklagare vid Riksenheten för säkerhetsmål.

Svensk styrka ställs till Natos förfogande

Riksdagen har godkänt att regeringen ställer en svensk väpnad styrka till Natos förfogande till och med den 31 december 2025. Syftet är att bidra till alliansens samlade förmåga till avskräckning och försvar. Den väpnade styrkan består av markförband, specialförband och amfibieförband med som mest 600 soldater, upp till ett örlogsfartyg med besättning och åtta stridsflygplan med tillhörande personal.

Att bidra till Nato med markstyrkor, luftstridskrafter för air policing och deltagande i stående marina förband är prioriterat enligt Ewa Skoog Haslum chef för Försvarmaktens operationsledning.

Historisk svensk styrka på plats i Lettland

Sedan Sverige blev medlem i Nato för knappt ett år sedan har förberedelserna pågått för arméns deltagande i Natos internationella brigad i Lettland. Brigaden är en av Natos totalt åtta, vilka är under uppbyggnad och stationerade längs alliansens östra gräns. Den svenska styrkans uppdrag är att, som en del i brigaden, bidra till alliansens avskräckning och försvar och att säkerställa stabilitet i regionen. I egenskap av en manöverbataljon bidrar förbandet med betydande förmåga och eldkraft till brigaden.

Verksamhet & Säkerhetskydd

Så kan morgondagens informationsmiljö påverka Försvarsmakten

Den snabba tekniska utvecklingen gör det svårt att föreställa sig hur den digitala världen kan se ut framöver och vilka som kommer verka där. Som en del av projektet

Stöd till långsiktig omvärldsanalys har analytiker på FOI tagit fram scenarier för informationsmiljön 2050. I memot Framtidens informationsmiljö och icke-statliga aktörer presenteras fyra scenarier som visar hur den digitala informationsmiljön kan se ut 2050. Särskilt fokus ligger på icke-statliga aktörer, där alltifrån företag och idéburna organisationer till våldsbejakande extremister och väpnade grupper räknas in.

Antalet skjutningar fortsätter att minska

Skjutvapenvåldet i Sverige minskar för andra året i rad, visar Polismyndighetens statistik för helåret 2024. Antalet skjutningar var under året 296, närmare 20 procent lägre jämfört med 2023. Antalet skadade av skjutvapenvåld var 66, en minskning med närmare hälften jämfört med föregående år.

– Vår bedömning är att minskningen beror på vår ökade förmåga att förhindra och avvärja våldsdåd, säger Johan Olsson, chef för polisens nationella operativa avdelning, Noa.

Trots färre skjutningar under 2024 är konfliktnivån och efterfrågan på våld i Sverige fortsatt hög

svt NYHETER

FBI varnar – svenska cyberexperten: ”Jag litar inte på några sms i dag”

Det är i dag lätt att kapa befintliga konversationer med betrodda kontakter – som sms mellan dig, din bank, familjemedlem eller kompis.

Nu har FBI gått ut och varnat allmänheten.

– Man måste definitivt ha klart för sig att det inte längre går att lita på sms, säger den svenska cybersäkerhetsexperten André Catry.

Falsa sms kan se ut att komma från någon man litar på och tidigare haft en konversation med. Det beror på att alla sms skickas genom ett signalsystem, där vem som helst kan ange både mottagare och avsändare för meddelanden.

FBI gick nyligen ut och varnade allmänheten i USA för att använda sig utav sms-tjänster, då det är enkelt att missbruka systemet. I stället rekommenderar FBI att använda ”end-to-end”-krypterade appar.

Verksamhet & Säkerhetskydd

SKR förbjuds använda känsliga uppgifter i databas

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, behandlar personuppgifter i den nationella väntetidsdatabasen i strid med dataskyddsförordningen.

Det menar Integritetsskyddsmyndigheten, IMY, som har beslutat att ge SKR en reprimand och att användningen ska upphöra inom två år.

IMY har granskat hur personuppgifter behandlas i den nationella väntetidsdatabasen som används för att ta fram väntetidsstatistik i vården och följa upp den statliga vårdgarantin.

Varje år rapporterar regionerna in cirka 40 miljoner vårdbesök till väntetidsdatabasen. En stor del av uppgifterna som registreras är hälsouppgifter, vilket är känsliga personuppgifter enligt dataskyddsförordningen (GDPR).

ComputerSweden

Amazon stoppade utrullning av Microsoft 365 av säkerhetsskäl

För ett år sedan tecknade Amazon ett avtal med Microsoft värt en miljard dollar som skulle ge alla anställda på företaget full tillgång till Microsoft 365.

Nu rapporterar nyhetstjänsten [Bloomberg](#) att de flesta anställda fortfarande väntar på tillgång till molntjänsten och appar som Word och Outlook.

Anledningen till att Amazon pausat utrullningen är [incidenten](#) då ryska hackare lyckades komma över inloggningsuppgifter till några högt uppsatta användares konton hos Microsoft.

DAGENS NYHETER.

Mustchefen: Kreml kommer flytta resurser till vårt närområde

Vid ett vapenstillestånd eller nedtrappade strider i Ukraina kommer Moskva dock omfördela resurser till regionen, säger Thomas Nilsson, chef för den militära underrättelsetjänsten Must på Folk och försvar i Sälen. För att möta ett sådant scenario måste Sverige fortsätta att snabbt stärka försvarsförmågan, integreras i Nato och behålla stödet till Ukraina, säger han.

AFTONBLADET

Kristersson: Råder inte fred i Sverige

”Det kan bli krig i Sverige.”

Dessa ord från ministern för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin väckte uppseende på Folk & Försvars rikskonferens i Sälen förra året. Ett år senare har kriget inte kommit. Men det råder inte heller fred i Sverige längre, enligt statsminister Ulf Kristersson. – Sverige är inte i krig. Men det råder inte heller fred, säger han i sitt tal i Sälen.

– Riktig fred kräver frihet och att det inte pågår allvarliga konflikter länder emellan. Men vi och våra grannar utsätts för hybridattacker, som inte utförs med robotar och soldater, utan med datorer, pengar, desinformation och hot om sabotage.

Verksamhet & Säkerhetskydd

Copilot-sammanställning på några av den senaste månadens säkerhetsshotande händelser i Sverige

1. ****Ökad risk från Ryssland****: Säpo har varnats för att Ryssland tar allt större risker när det gäller påverkan och sabotage i västvärlden, inklusive Sverige

<https://www.sydsvenskan.se/artikel/ryssland-tar-fler-risker-kan-handa-i-sverige/?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054>

Detta inkluderar potentiella sabotage på militära stöd till Ukraina, telekomsektorn och elförsörjningen]

(<https://www.sydsvenskan.se/artikel/ryssland-tar-fler-risker-kan-handa-i-sverige/?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054>

2. ****Terrorhotnivå****: Sveriges terrorhotnivå har legat på en fyra på en femgradig skala sedan augusti 2023

[<https://www.krisinformation.se/forbered-dig/handelser-och-storningar/oro-for-omvarldslaget/oro-for-omvarldslaget/aktuell-information-om-sakerhetslaget?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054>

Säkerhetspolisen har konstaterat att främmande makter, inklusive Iran, använder kriminella nätverk i Sverige för att angripa upplevda

<https://www.sakerhetspolisen.se/ovriga-sidor/nyheter/nyheter/2024-06-28-sakerhetslaget-fortsatt-allvarligt.html?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054> "

3. ****Cyberangrepp****: Det har skett flera cyberangrepp mot Sveriges infrastruktur, särskilt inom energi- och telekomsektorn

<https://www.sakerhetspolisen.se/ovriga-sidor/nyheter/nyheter/2024-10-03-bred-hotbild-mot-sverige.html?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054>

Dessa angrepp syftar till att stjäla information och kunskap

<https://www.sakerhetspolisen.se/ovriga-sidor/nyheter/nyheter/2024-06-28-sakerhetslaget-fortsatt-allvarligt.html?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054>

4. ****Sabotage under havsytan****: Det har rapporterats om sabotage mot infrastruktur under havsytan i Östersjön

<https://www.sydsvenskan.se/artikel/ryssland-tar-fler-risker-kan-handa-i-sverige/?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054>

Säkerhetspolisen bedömer att detta är en del av en bredare säkerhetsshotande verksamhet mot Sverige

(<https://www.sakerhetspolisen.se/ovriga-sidor/nyheter/nyheter/2024-10-03-bred-hotbild-mot-sverige.html?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054>

5. ****Påverkansförsök****: Säkerhetspolisen har också konstaterat att främmande makter använder sig av olika verktyg för att bedriva påverkansförsök och politiska påverkanskampanjer i Sverige

<https://www.sakerhetspolisen.se/ovriga-sidor/nyheter/nyheter/2024-10-03-bred-hotbild-mot-sverige.html?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054>

Säkerhetsläget i Sverige bedöms som fortsatt allvarligt och kräver uppmärksamhet och åtgärder från alla berörda parter

<https://www.sakerhetspolisen.se/ovriga-sidor/nyheter/nyheter/2024-06-28-sakerhetslaget-fortsatt-allvarligt.html?citationMarker=43dcd9a7-70db-4a1f-b0ae-981daa162054> "3").

Verksamhet & Säkerhetsskydd

Vill du prenumerera på ASB Nyhetsbrev, maila:

sakerhet-beredskap@vgregion.se

@ Jan Wallberg

I ämnesraden skriver du "Nyhetsbrev ASB"

Källor:

[Regeringen har gett 53 beredskapsmyndigheter i uppdrag att stärka sin beredskap - Regeringen.se](#)

[Sverige deltar i Natoinsats i Östersjön - Regeringen.se](#)

[Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner - Regeringen.se](#)

["Vi vet vad Ryssland vill" - Gudrun Persson, docent Försvarsmakten - YouTube](#)

[Allvarligt säkerhetsläge i osäker tid - Säkerhetspolisen](#)

[Åtal för brott mot terroristbrottslagen - Säkerhetspolisen](#)

[Svensk styrka ställs till Natos förfogande - Försvarsmakten](#)

[Historisk svensk styrka på plats i Lettland - Försvarsmakten](#)

[Så kan morgon-dagens informations-miljö påverka Försvars-makten | FOI - Totalförsvarets forskningsinstitut](#)

[FBI varnar – svenska cyberexperten: "Jag litar inte på några sms i dag" | SVT Nyheter](#)

[Antalet skjutningar fortsätter att minska | Polismyndigheten](#)

[FBI varnar – svenska cyberexperten: "Jag litar inte på några sms i dag" | SVT Nyheter](#)

[SKR förbjuds använda känsliga uppgifter i databas - Dagens Juridik](#)

[Amazon stoppade utrullning av Microsoft 365 av säkerhetsskäl | Computer Sweden](#)

[DN Direkt - Mustchefen: Kreml kommer flytta resurser till vårt närområde - DN.se](#)

[Ulf Kristersson: Råder inte fred i Sverige](#)